

### Opgave 3 Een flexibele AOW?

---

Nederland kent bij de financiering van het ouderdomspensioen de volgende uitgangspunten:

- een basispensioen voor iedereen volgens de Algemene Ouderdomswet (AOW), waarbij met de ontvangen premies in een jaar direct de uitkeringen in dat jaar worden betaald
- een bedrijfspensioen afhankelijk van het looninkomen, waarbij door een pensioenfonds op basis van belegde premies de uitkering wordt verstrekt
- een vrijwillige aanvullende pensioenverzekering, waarbij er zelf wordt gespaard voor extra pensioen

- 2p 12 Maak van de onderstaande zinnen een economisch juiste tekst.
- AOW-uitkeringen worden in Nederland gefinancierd op basis van het ...<sup>(1)</sup>.... Er vindt herverdeling van inkomen plaats tussen leeftijdsgroepen. Hierbij is sprake van ...<sup>(2)</sup>... tussen generaties.
  - Bedrijfspensioenen worden uitgekeerd door een pensioenfonds op basis van belegde premies. De werknemer spaart zelf voor zijn pensioen, en wordt daarbij geholpen door de werkgever die meebetaalt aan de pensioenpremie. Hierbij is sprake van ...<sup>(3)</sup>...

Kies uit:

bij (1) kapitaaldekkingstelsel / omslagstelsel

bij (2) verplichte solidariteit / vrijwillige solidariteit

bij (3) directe ruil / intertemporele ruil

De AOW-gerechtigde leeftijd was in de wet van 1956 vastgesteld op 65 jaar. Maar als gevolg van de vergrijzing<sup>1)</sup> en de ontgroening<sup>2)</sup> staat de betaalbaarheid onder druk. De beroepsbevolking neemt in verhouding tot het aantal AOW-gerechtigden af. De Nederlandse overheid heeft daarom enkele jaren geleden besloten de AOW-leeftijd geleidelijk te verhogen tot 67 jaar in 2022<sup>3)</sup>.

noot 1 'Vergrijzing' betekent dat het aandeel ouderen in de samenleving stijgt.

noot 2 'Ontgroening' betekent dat het aandeel jongeren in de samenleving daalt.

noot 3 De genoemde gegevens kunnen afwijken van de politieke actualiteit.

- 2p 13 Leg uit hoe een hogere AOW-leeftijd de AOW betaalbaar kan houden. Betrek in je antwoord de gevolgen voor zowel de overheidsinkomsten als de overheidsuitgaven.

uit een krant:

Het verhogen van de AOW-leeftijd leidt tot veel negatieve reacties in de samenleving. Er is juist een toenemende behoefte om de AOW-leeftijd flexibel te maken. Bijvoorbeeld elk jaar dat je de AOW later laat ingaan dan 67 jaar, gaat de uitkering per jaar dat je later stopt 6,5% omhoog. Elk jaar dat je de AOW eerder laat ingaan dan 67 jaar, gaat de uitkering per jaar 6,5% omlaag (zie bron 1).

De voorzitter van de Ouderenbond is voorstander van zo'n flexibele AOW. De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is minder enthousiast.

De voorzitter van de Ouderenbond en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid discussieerden in januari 2021 met elkaar in een televisieprogramma.

– De voorzitter:

“Mijn buurman Henk is laag opgeleid en heeft een fysiek zwaar beroep. Hij wil in goede gezondheid samen met zijn vrouw van zijn oude dag genieten, ook al moet hij daarvoor een deel van zijn pensioenuitkering inleveren. Op 3 januari 2022 wordt hij 65 jaar. Hij zou dan graag met pensioen gaan. Een flexibele AOW maakt dat mogelijk.”

– De staatssecretaris:

“Hoogopgeleiden hebben, in tegenstelling tot Henk, vaak geen fysiek zwaar beroep. Een flexibele AOW kan daardoor leiden tot een nog grotere inkomensongelijkheid tussen laag- en hoogopgeleiden.”

*Gebruik de uitspraak van de voorzitter, bron 1, bron 2 en bron 3.*

- 2p 14 Bereken de maandelijkse bruto-AOW-uitkering die Henk in 2022 zou ontvangen als hij gebruik kan maken van een flexibele AOW.

*Gebruik de uitspraak van de staatssecretaris en bron 1.*


- 2p 15 Leg uit hoe een flexibele AOW kan leiden tot een nog grotere inkomensongelijkheid tussen laag- en hoogopgeleiden.

## Opgave 3 Een flexibele AOW?

### bron 1 plan flexibele AOW-uitkering

|                    |         |         |         |                   |         |         |
|--------------------|---------|---------|---------|-------------------|---------|---------|
| AOW gaat eerder in |         |         |         | AOW gaat later in |         |         |
| 64 jaar            | 65 jaar | 66 jaar | 67 jaar | 68 jaar           | 69 jaar | 70 jaar |
| -19,5%             | -13%    | -6,5%   | 100%    | +6,5%             | +13%    | +19,5%  |

### bron 2 maandelijks bedragen AOW-uitkering per 1-1-2022

|   |   |  |
|---|---|--|
| <br>Sociale Verzekeringsbank | bruto-AOW-uitkering<br>U woont alleen<br>(alleenstaand) | bruto-AOW-uitkering<br>U bent getrouwd of<br>woont samen met uw<br>partner |
|   | € 1.234,05  | € 847,57   |
|   | AOW-uitkeringen zijn waardevast.                        |  |

### bron 3 verwachte inflatie ten opzichte van het voorafgaande jaar

|      | inflatie |
|------|----------|
| 2020 | 1,4%     |
| 2021 | 1,5%     |
| 2022 | 1,5%     |
| 2023 | 1,6%     |